

Magyar nyelv és irodalom

- Írásbeli vizsgarész:

A tanuló tételt húz, majd 60 perc áll rendelkezésre a műértelmező szövegalkotásra.

Az értékelés szempontjai:

1. Az irodalom érdemjegy alapja a szöveg tartalma
2. A magyar nyelv érdemjegy három részjegy eredménye:
 - a) Helyesírás
 - b) Szerkezet
 - c) Nyelvhelyesség

- A szóbeli vizsgarész:

A legfeljebb 11-11 tétel mindegyikéből húz a tanuló mindkét tantárgyra vonatkozóan. A 30 perc felkészülési idő után az irányított kérdések segítségével elkészített vázlatára támaszkodva, maximum 15 perc alatt szabadon előadja a két tételt. A magyar nyelv tételéhez egy feladat kapcsolódik.

- Az értékelés:

Az írásbeli (60%) és a szóbeli vizsgarész (40%) alapján készül el az iskola Pedagógiai programjának megfelelő százalékos számítás alapján.

Az osztályozó- és pótvizsga anyaga

Irodalom

9. osztály

Tankönyv: Mohácsy Károly: Színes irodalom 9. (Krónika Nova Kiadó, 2015)

Szöveggyűjtemény: Mohácsy Károly: Színes irodalom szöveggyűjtemény 9. (Krónika Nova Kiadó, 2015)

I. félév

1. Műnemek, műfajok

- Az epika jellemzői, műfajai
- A líra jellemzői, műfajai
- A dráma jellemzői, műfajai

2. Mítoszok

- A mítosz fogalma
- A Prométheusz-mítosz
- Daidalosz és Ikarosz mítosza

3. Az eposzok

- Eposzi kellékek
- Homérosz eposzai
- Az Odüsszeia embereszménye

4. A görög líra

- Az időmértékes verselés
- Szapphó, Anakreón, Alkaiosz dalköltészete
- Elégiák, epigrammák

5. A görög dráma

- Kialakulása (A színjátszás kezdetei)
- A tragédia műfaji sajátosságai
- Szophoklész: Antigoné (szerkezet, konfliktus)

6. Római irodalom

- Catullus dalai
- Vergilius eclogái
- Horatius ódái

II. félév

7. Biblia

- Ószövetség (Teremtés, Bűnbeesés története, Vízözön)
- Újszövetség (Jézus születése, élete, halála, A Tékozló fiú példázata)

8. A középkor irodalma

- A Halotti beszéd
- Ómagyar Mária-siralom
- Lovagi irodalom
- Villon

9. Dante: Isteni színjáték

- Szerkezet, tercina
- A középkor enciklopédiája
- A középkor világának ábrázolása

10. A reneszánsz

- Petrarca szonettjei
- Boccaccio novellái
- Janus Pannonius epigrammái, elégiái

11. Balassi Bálint

- Júlia-versek
- Istenes versek
- Vitézi énekek

10. osztály

A felhasznált tankönyv:

Mohácsy Károly: Színes irodalom 10. (Krónika Nova Kiadó, 2015)

Mohácsy Károly: Irodalmi szöveggyűjtemény 10. (Krónika Nova Kiadó, 2015)

I. félév

1. A felvilágosodás eszmerendszere

- Az empirizmus, a racionalizmus, a deizmus
- A klasszicizmus és a szentimentalizmus

2. A francia felvilágosodás gondolkodói

- Rousseau: Értekezés az emberek közötti egyenlőtlenség eredetéről és alapjairól
- Voltaire: Candide
- A tézisregény, az utaztató/kalandregény
- Az utópia, a jellemfejlődés

3. Csokonai Vitéz Mihály

- **A filozófiai költeményei:** Az estve, Konstancinápoly
(szentencia, piktúra, Rousseau, Voltaire)
- **A szerelmi költészete:** A boldogság, Tartózkodó kérelem, A Reményhez
(a rokokó, Anakreón, szentimentalizmus)

4. Berzsenyi Dániel

- **ódái:** A magyarokhoz I. és II.
(Horatius, klasszicizmus)
- **elégiai:** A közelítő tél, Levéltöredék barátnémhoz
(Nikla, romantika)

II. félév

5. Az európai romantika irodalmából

- Shelley, Keats műveiből: Óda a nyugati szélhez, Óda egy görög vázához
- Goethe: Faust (részlet)
(drámai költemény, emberiségköltemény)
- Puskin: Anyegin
(verses regény, a „felesleges ember” fogalma, a byronizmus)

6. Kölcsey Ferenc

- Himnusz
- A magyarság-versei: Zrínyi dala, Zrínyi második éneke

7. Vörösmarty Mihály

- Szózat
- a Himnusszal való összevetése
- **A kései költészete:** Előszó, A vén cigány
(rapszódia)

8. Petőfi Sándor

- **tájköltészete:** A puszta, télen
- **szerelmi költészete:** Szeptember végén
(hitvesi költészet)
- **ars poeticája:** A természet vadvirága, Dalaim, A XIX. század költői
(ars poetica)
- **Az apostol**
(a próféta szerep változása, elbeszélő költemény)

11. évfolyam

A felhasznált tankönyv:

Mohácsy Károly: Színes irodalom 11. (Krónika Nova Kiadó, 2015)

Mohácsy Károly: Irodalmi szöveggyűjtemény 11. (Krónika Nova Kiadó, 2015)

(Az első témakör átfedés lehet a 10. évfolyam utolsó, Petőfi-tételével)

I. félév

1. Petőfi Sándor tájköltészete

- Az alföld, A pusztá, télen, Kiskunság
- Hogyan számol le Petőfi a romantikus tájköltéssel?
- Mi jellemzi a közvetlen és a közvetett tájselemléletű verseket?

VAGY

1. Petőfi Sándor ars poeticája

- A természet vadvirága, Dalaim, A XIX. század költői, Az apostol
- Az ars poetica kettős jelentése
- A vátesz, a próféta, a lángoszlop, a népvezér és az apostol szerepe

2. Jókai írásművészete: Sárga rózsa

- Jókai írásművészetének jelentősége
- A cselekmény építőelemei: a leírás és a kisrajz
- A romantikus és a realista vonások a regényben

3. Arany János balladái

- A műfaj jellemzői
- A balladák csoportosítása téma és szerkezet alapján
- Arany balladakorszakai
- Néhány szabadon választott mű elemző bemutatása

4. Madách Imre: Az ember tragédiája

- A drámai költemény műfaji sajátosságai
- A mű filozófiai háttere
- Kérdések és válaszok a drámai költeményben
- Éva szerepe a műben

5. A realizmus irányzata

- A realista regény jellemzői
- Regénytípusok, regényelemek
- Egy szabadon választott XIX. századi realista regény elemző bemutatása
(Emily Brontë: Üvöltő szelek, Tolsztoj: Ivan Iljics halála vagy Flaubert: Bovaryné)

6. A modern polgári dráma

Ibsen: A vadkacsa

- Az analitikus drámaszerkezet
- A realista- szimbolista dráma
- A vadkacsa – az élethazugságok szimbólum

7. Mikszáth Kálmán írói világa

- Az anekdotikus elbeszélői mód sajátosságai
- Tót atyafiak (Az a fekete folt) és a Jó palócok (A néhai bárány, Bede Anna tartozása, Tímár Zsófi özvegysége)
- Az anekdotikus elbeszélői mód bemutatása néhány szabadon választott epikai mű alapján
- A novella műfaji sajátosságai

II. félév

8. Ady Endre szerelmi költészete

Mutasd be Ady szerelmi költészetének sajátosságait néhány Léda-vers alapján!

- Ady és a Nyugat
- A szerelmi ambivalencia fogalma
- Ady szimbolizmusa
- Léda-versek

VAGY

8. Ady Endre viszony Istenhez az istenes verseiben

- Ady Isten-képe
- Ady Istenhez fűződő viszonyának bemutatása néhány szabadon választott vers alapján
- Ady és a Nyugat
- Ady szimbolizmusa

9. Móricz Zsigmond újszerű parasztábrázolása

- Drámaiság és szimbólumhasználat Móricz novelláiban
- A novella műfaji sajátosságai

- Szegény emberek, Tragédia, Barbárok
- Nyugat és Móricz

10. Babits Mihály létösszegző versei

- A filozófus költő
- Ars poetica és létösszegzés
- A próféta-szerep
- A lírikus epilógia, Cigány a siralomházban, Mint különös hírmondó..., Csak posta voltál, Jónás könyve
- A Nyugat és Babits

11. Kosztolányi Dezső írói világa: Édes Anna

- A cseléd-sors a két világháború közötti Magyarországon
- A freudizmus hatása Kosztolányi regényeire
- A regény szerkezeti felépítése
- A szereplők típusai
- Nyugat és Kosztolányi

12. Juhász Gyula

- Az impresszionista tájlíra jellemzői Juhász Gyula művészetében (Tiszai csönd, Tápai lagzi)
- Anna-versek (Milyen volt..., Anna örök)
- Juhász Gyula és a Holnap antológiája

13. Tóth Árpád költői világa

- Tóth Árpád és a Nyugat
- Impresszionista hangulatlíra jellemzőinek bemutatása néhány szabadon választott vers alapján
- Meddő órán, Elégia egy rekettyebokorhoz, Körúti hajnal, Esti sugárkoszorú

12. évfolyam

A felhasznált tankönyv:

Mohácsy Károly: Színes irodalom 12. (Krónika Nova Kiadó, 2017)

I. félév

1. Az avantgárd művészeti mozgalom irányzatai

- Kubizmus
- Szürrealizmus
- Expresszionizmus
- Konstruktivizmus, a futurizmus és a dada

2. A XX. századi líra új útjai

Guillaume Apollinaire

- A költészetének újszerűsége
- A Kalligrammák: A megsebzett galamb és a szökőkút
- Egy szép vörösesszókéhez

3. A XX. századi próza új útjai

Thomas Mann

- Thomas Mann írói világa
- Tonio Kröger
- Mario és a varázsló

4. A XX. századi próza új útjai

Franz Kafka

- Franz Kafka írói világa
- Szürrealista vonások Az átváltozás című elbeszélésben
- A parabolikus szerkezet jellemzői Kafka elbeszéléseiben

5. A XX. századi dráma új útjai

Bertolt Brecht

- Brecht és az epikus színház
- A brechti elidegenítő effektus szerepe a színházban

- Brecht: Kurázsi mama

6. A XX. századi dráma új útjai

Dürrenmatt

- Az antik, az abszurd és a brechti színház keveredése Dürrenmatt drámáiban
- A groteszk fogalma
- A fizikusok
- A komikum forrásai A fizikusok című groteszk komédiában

7. A magyar irodalmi élet a két világháború között

Szabó Lőrinc költészete

- Az Egy álmai
- Semmiért egészen
- Tücsökzene
- Létösszegző versek

II. félév

1. Márai Sándor írói és költői világa

- Egy polgár vallomásai
- Műfaji sajátosságok az életrajzi regényben
- Halotti beszéd

2. Illyés Gyula művészete

- A népi írók mozgalma
- Költészete: Egy mondat a zsarnokságról
- Puszták népe (a szociológia műfaja, az újszerű téma, a mű hatása a közvéleményre)

3. József Attila költészete

- A tájköltészet sajátosságai (Holt vidék, Téli éjszaka)
- Szerelmi líra (Óda, Flóra-versek)
- A tragikus önsors versei (Reménytelenül, Tudod, hogy nincs bocsánat, Karóval jöttél)

4. Radnóti Miklós költészete

- A haláltudat versei: Járkálj csak, halálraítélt!

- A hitvesi költészet: Tétova óda
- Eklogák (a műfaj jellemzői, Első ecloga, Negyedik ecloga és Hetedik ecloga)

5. Örkény István

- Egyperces novellák
- Tóték
- A groteszk fogalma

6. Pilinszky János költészete

- A modern líra új útjai
- Ravensbrücki passió
- Harmadnapon, Apokrif
- Négy sorosok

Magyar nyelv

9. osztály

A felhasznált tankönyv: Antalné Szabó Ágnes – Raátz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 9. (OFI, 2013)

Mindegyik tételhez egy gyakorlati feladat kapcsolódik, amely megtalálható az Antalné Szabó Ágnes – Raátz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 9. munkafüzet egyes fejezeteiben (OFI, 2013).

I. félév

1. A kommunikáció

- A kommunikáció funkciói
- A kommunikáció tényezői

2. A tömegkommunikáció

- Televíziós műfajok
- Rádiós műfajok
- Internetes műfajok

3. A beszéd és a nyelv

- A nyelv jellemzése
- A beszéd jellemzése
- A beszéd és a nyelv kapcsolata

4. A hangok

- A hangok képzési módja, helye
- A magánhangzók rendszere
- A mássalhangzók rendszere

5. A szóalkotás

- Szótövek rendszere
- A toldalékok rendszere (képző, jel, rag)

II. félév

6. A szavak

- A szófajok rendszere
- A névszók rendszere
- A viszonyyszók

7. Szószerkezetek

- Alárendelő szószerkezetek
- Mellérendelő szószerkezetek

8. A mondatok

- A mondatok csoportosítása a beszélő szándéka szerint
- A mondatok csoportosítása szerkezetük szerint

9. A helyesírás

- Helyesírásunk alapelvei (kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés elve)

10. Helyesírási szabályok

- Az egybe –és a különírás
- Az idegen szavak
- Írásjelek, rövidítések, a mozaikszó írása

10. osztály

A felhasznált tankönyv: Antalné Szabó Ágnes – Raátz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 10. (OFI, 2014)

Mindegyik tételhez egy gyakorlati feladat kapcsolódik, amely megtalálható az Antalné Szabó Ágnes – Raátz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 10. munkafüzet egyes fejezeteiben (OFI, 2014).

I. félév

1. Jelek, jelrendszerek

- A jel, a jelentés, a jelek típusai

2. A hangalak és a jelentés kapcsolata

- A motivált és a motiválatlan szavak
- Az azonos alakú szavak, a többjelentésű szavak
- A hasonló alakú szavak, az ellentétes jelentésű szavak

3. A mondat és a szöveg

- A mondat és a szöveg fogalma
- Az összehasonlítás

4. A szövegtípusok

- Az elbeszélés, a leírás, az érvelés
- A digitális és a nem digitális szövegek
- A monologikus és a dialogikus szövegek

5. A zeneiség stíluseszközei

- A hangzó szöveg
- A mondatfonetikai és szövegfonetikai eszközök

6. Az alakzatok

- A fogalma és a fajtái, a csoportosítása
- Az ismétlés és az ellentét fajtái
- A fokozás, a halmozás, a felsorolás stb.

7. A szóképek

- A szóképek fogalma és fajtái (a metonímia és a metafora alapú szóképek)
- A metafora, a metonímia, a megszemélyesítés,
- A szinesztézia, a szinekdoché, az allegória és a szimbólum stb.

II. félév

8. A továbbtanuláshoz, a munka világában szükséges szövegtípusok

- Az önéletrajz
- A motivációs levél
- A gyakorlati írásbeliség szövegtípusai (ismétlés)

9. A stílus

- A fogalma
- A jellemzői

10. A társalgási stílus

- A szókészlete, mondat- és szövegszerkesztése

11. A hivatalos stílus

- A szókészlete, mondat- és szövegszerkesztése
- A hivatalos levél és a kérvény

12. A tudományos, szakmai stílus

- A szókészlete, mondat- és szövegszerkesztése

13. A publicisztikai stílus

- A szókészlete, mondat- és szövegszerkesztése

14. A közéleti szóbeliség/ szónoki, szépirodalmi

- A szókészlete, mondat- és szövegszerkesztése

11. évfolyam

A felhasznált tankönyv: Antalné Szabó Ágnes – Raátz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 11. (OFI, 2015)

Mindegyik tételhez egy gyakorlati feladat kapcsolódik, amely megtalálható az Antalné Szabó Ágnes – Raácz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 11. munkafüzet egyes fejezeteiben (OFI, 2015).

I. félév

1. Retorika

- Retorika és kommunikáció
- A nyilvános megszólalás szövegtípusai

2. A szónok tulajdonságai és feladatai

- A szónok tulajdonságai
- A szónok feladatai

3. A szövegszerkesztés menete

- Az első lépések
- Az anyaggyűjtés
- Az elrendezés
- Az elrendezés és a szerkesztés elvei
- A szöveg megfogalmazása, az emlékezetbe vésés és az előadás

4. A beszéd felépítése

- A beszéd felépítése
- A beszéd részeinek feladatai

5. A meggyőzés forrásai

Az érvelés

- A tétel
- A fogalommeghatározás szerepe és módjai

6. A bizonyítás és a cáfolat

- A bizonyítékok fajtái
- Az érv
- Az érvek elrendezése
- Az érvelés módszerei

II. félév

7. Az érvek fajtái

- Mutass be legalább ötféle érvet (pl.: a személy mint érv; a cselekedet mint érv; az ok mint érv; a következmény mint érv, stb.)

8. A szöveg kidolgozása

- A szövegösszefüggés megteremtése
- A bekezdések
- A nyelvi formálás
- A stílusformálás

9. A vita

- A vita célja
- Felkészülés a vitára
- A vita menete
- Az érvelés és a cáfolat
- A bíró és a vitavezető feladata

10. Anyanyelvünk változatai, a szociolektusok

- A nemzeti nyelv, a köznyelv, az irodalmi nyelv, a regionális köznyelv
- A csoportnyelvek
- Az ifjúság nyelve
- Az argó és a szleng

11. A nyelvjárások, a dialektusok

- Az alaki tájszó, a valódi tájszó, a jelentésbeli tájszó fogalma
- Mutasd be a dél-dunántúli, valamint egy szabadon választott magyarországi és egy határainkon túli nyelvjárást!
- A kisebbség, a szórványmagyarság fogalma

12. A nyelvi tervezés, a nyelvpolitika, a nyelvművelés

- Az asszimiláció, a pluralista politika, a vernakularizáció, az internacionalizáció
- A nyelvújítók mozgalma (ortológusok, neológusok)
- A tömegkommunikáció szerepe a nyelvművelésben

A felhasznált tankönyv: Antalné Szabó Ágnes – Raácz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 12. (OFI, 2016)

Mindegyik tételhez egy gyakorlati feladat kapcsolódik, amely megtalálható az Antalné Szabó Ágnes – Raácz Judit szerkesztette Magyar nyelv és kommunikáció 12. munkafüzet egyes fejezeteiben (OFI, 2016).

I. félév

1. A nyelv és az ember

- A nyelv és a kommunikáció
- A nyelv és a gondolkodás
- A nyelv és a társadalom
- Nyelv és cselekvés

2. A társalgás

- A társalgás jellemzői
- A társalgás egységei
- A kommunikáció zavarai

3. A reklám

- Milyen eszközökkel hatnak a reklámok?
- Meggyőzés vagy manipuláció?

4. A magyar nyelv évezredei

- A nyelvrokonság bizonyítékai
- Nyelvrokonságunk kutatói

5. A magyar nyelv történetének

- (Ősmagyar kor, ómagyar kor, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor)

6. A nyelvtörténeti kutatások forrásai

- A nyelvemléktípusok (szórványemlékek, glosszák, szójegyzékek, szótárak, kéziratos szövegemlékek, nyomtatott szövegemlékek)

II. félév

7. A hangrendszer változása

- A magánhangzók változása
- A mássalhangzók változása

8. Nyelvtani rendszerünk kialakulása, változása

- Az igeragozás rendszere
- A névszók jelei és ragjai

9. Szókincsünk bővülése

- Az ősi szókészlet
- A belső keletkezésű szavak
- Az idegen szavak
- Jövevényszavak
- A nyelvújítás fő szóalkotási módjai

10. Jelentésváltozások

- A jelentésváltozások nem nyelvi okai
- A jelentésváltozások nyelvi okai
- Az irodalmi nyelv kialakulása

11. Készülünk az érettségire

- A témakörök megbeszélése